

Lágmarkskóðun við skráningu í Gegni

Um efni þessa skjals

Samkvæmt erindisbréfi skráningarráðs Gegnis er hlutverk þess meðal annars að setja verklagsreglur um bókfræðilega skráningu með það að markmiði að auka gæði bókfræðilegra gagna í kerfinu.

Skráningarráð samþykkti 25. nóv. og 1. des. 2004 að gera lágmarkskröfur um kóðun. Þetta skjal er endurskoðuð gerð skjalsins sem þá var samþykkt. Felld hafa verið brott nokkur minnisatriði. Um þau er fjallað í öðrum samþykktum skráningarráðs og/eða í Handbók skrásetjara Gegnis <http://hask.bok.hi.is/> sem var tekin í notkun í maí 2005.

Reglur um lágmarkskóðun taka til skráningar á bókum, bókarköflum, tímaritsgreinum, hljóðbókum, hljóðritum, hlutum hljóðrita, myndböndum og mynddiskum og miðast við marksnið Gegnis, sjá MARC 21 <http://www.loc.gov/marc/bibliographic/ecbdhome.html>. Þar sem fjallað er um kóðun hljóðritaðrar tónlistar er vísað í kóðalista Gegnis. Hann er unninn af tónlistarhópi Gegnis. Skráningarráð fól tónlistarhópnum verkið og var listinn samþykktur í mars 2005.

Hafa ber í huga að hér er um að ræða lágmarkskóðun. Söfnum er heimilt að kóða sitt efni nákvæmar. Til að mynda eru þetta ekki tæmandi reglur um kóðun á íslensku efni í Landsbókasafni. Brýnt er að skrásetjarar umgangist kóða í færslum með varúð og eyði ekki kóðum nema að vel athuguðu máli til að draga úr hættu á að gögnin spillist.

Yfirlit

1. Allt efni – lágmarkskóðun í sviði 008
2. Skráning bóka / texta – lágmarkskóðun
3. Skráning hljóðbóka – lágmarkskóðun
4. Skráning hljóðritaðrar tónlistar – lágmarkskóðun
5. Skráning myndefnis – lágmarkskóðun

1. Allt efni – lágmarkskóðun í sviði 008

Skylt er að fylla út eftirtalin sæti eftir því sem við á.

- 06 tegund ártals
7-10 fyrra ártal (eða eina ártal)
11-14 seinna ártal
15-17 útgáfustaður (sjá kóða í marksniði <http://www.loc.gov/marc/countries/>)
35-37 tungumál (sjá kóða í marksniði: <http://www.loc.gov/marc/languages/>)
39 uppruni færslu c = cooperative cataloging
-

2. Skráning bóka / texta – lágmarkskóðun

FMT=BK

FMT=GR

Leader

Sæti 06 – Type of record

a = printed language material

Svið 007 – Kóðasvið fyrir ytra form efnis (R)

Sæti 00 - Category of material

t = text

Sæti 01 - Specific material designation

a = venjuleg leturstærð (regular print)

b = stórt letur (large print)

c = blindraletur (Braille)

| = óskilgreindur kóði

Svið 008 – Kóðasvið (NR)

Sæti 22 – Notendahópur (Target audience)

a = smábarnaefni

b = barnaefni

c = kennsluefni grunnskóla

d = kennsluefni framhaldsskóla

j = unglungaefni

e = fullorðinsefni (ef ekkert af hinu á við)

Skýringar:

Smábarnaefni. Fyrstu bækur barna, lítill sem enginn texti.

Notað um efni ætlað börnum sem ekki eru komin á skólaaldur, s.s. myndabækur og harðspjaldabækur

Barnaefni. Notið b fremur en a og j í vafatilfellum

Unglingaefni. Efni sem sérstaklega er gefið út fyrir unglunga

Sæti 33 – Bókmenntaform (Literary form)

0 = annað en skáldverk (non-fiction) – stundum nefnt flokkabækur

1 = skáldverk – notið fremur neðantalda þrengri kóða

c = teiknimyndasögur

d = leikrit

f = skáldsögur

h = fyndni, ádeila

i = sendibréf

j = smásögur

m = blandað efni, mismunandi form skáldverka, t.d. ljóð og mäsögur

p = ljóð

s = ræður

Sæti 34 – Ævisögur

= inniheldur ekki ævisögulegt efni (autt sæti)

a = sjálfsævisögur

b = ævisögur einstaklinga

c = æviþættir, ævisagnasöfn, æviskrár, stéttatöl

d = æviágrip, efni með ævisögulegu ívafi

3. Skráning hljóðbóka – lágmarkskóðun

FMT= HB

Leader

Sæti 06 – Type of record

i = nonmusical sound recording (hljóðritað tal)

Svið 007 – Kóðasvið fyrir ytra form efnis (R)

Endurtekið fyrir mismunandi ytra efnisform

Sæti 00 – Category of material

s = sound recording (alltaf)

Sæti 01 – Specific material designation

d = sound disc (diskur)

s = sound cassette (snælda)

z = other (t.d. hljómplata)

Svið 008 – Kóðasvið (NR)

Sæti 22 - Notendahópur (Target audience)

a = smábarnaefni

b = barnaefni

c = kennsluefni grunnskóla

d = kennsluefni framhaldsskóla

j = unglungaefni

e = fullorðinsefni (ef ekkert af hinu á við)

Skýringar:

Smábarnaefni. Fyrstu bækur barna, lítill sem enginn texti.

Notað um efni ætlað börnum sem ekki eru komin á skólaaldur, s.s. myndabækur og harðspjaldabækur

Barnaefni. Notið b fremur en a og j í vafatilfellum

Unglungraefni. Efni sem sérstaklega er gefið út fyrir unglunga

Sæti 33 – Bókmenntaform (Literary form)

0 = annað en skáldverk (non-fiction) – stundum nefnt flokkabækur

1 = skáldverk – notið fremur neðantalda þrengri kóða

c = teiknimyndasögur

d = leikrit

f = skáldsögur

h = myndni, ádeila

i = sendibréf

j = smásögur

m = blandað efni, mismunandi form skáldverka, t.d. ljóð og smásögur

p = ljóð

s = ræður

Sæti 34 – Ævisögur

= inniheldur ekki ævisögulegt efni (autt sæti)

a = sjálfsævisögur

b = ævisögur einstaklinga

c = æviþættir, ævisagnasöfn, æviskrár, stéttatöl

d = æviágrip, efni með ævisögulegu ívafi

4. Skráning hljóðritaðrar tónlistar – lágmarkskóðun

FMT= MU

Leader

Sæti 06 – Type of record

j = musical sound recording (hljóðrit, tónar)

Svið 007 – Kóðasvið fyrir ytra form efnis (R)

Endurtekið fyrir mismunandi ytra efnisform

Sæti 00 – Category of material

s = sound recording (alltaf)

Sæti 01 – Specific material designation

d = sound disc (geisladiskur)

s = sound cassette (snælda)

z = other (hljómplata hér)

Svið 008 – Kóðasvið (NR)

Sæti 18-19 – Form of composition

Sjá kóðalista Gegnis (ekki kóðalista MARC 21) á vef Landskerfis bókasafna -> Skráningarráð -> Leiðbeiningar

http://www.landskerfi.is/skjol/skranrad/leidb/2005_03_00_ton_kodar.pdf

Sæti 22 – Notendahópur (Target audience)

e = fullorðinsefni

b = barnaeefni

Svið 039 – Tölulegar upplýsingar fyrir Íslenska bókaskrá / hljóðritaskrá (R)

\$c Rit fellur undir söfnunarskyldu þjóðdeildar Landsbókasafns (NR)

Gefið út á Íslandi eða varðar Ísland / Íslendinga en gefið út erlendis

Hér er kóðinn alltaf tölustafurinn 1

\$f Sérefnisráð

ix = varðar Ísland / Íslendinga en gefið út erlendis

T.d. tónlist eftir og / eða flutt af Björk Guðmundsdóttur eða Árna Egilssyni

Dæmi – gefið út á Íslandi: 039 \$c1

Dæmi – varðar Ísland / Íslendinga en gefið út erlendis: 039 \$c1\$fix

Svið 048 – Sönggraddir og hljóðfæraskipan

Sjá kóðalista Gegnis (ekki kóðalista MARC 21) á vef Landskerfis bókasafna ->

Skráningarráð -> Leiðbeiningar

http://www.landskerfi.is/skjol/skranrad/leidb/2005_03_00_ton_kodar.pdf

\$a Fleiri en einn flytjandi

\$b Einn flytjandi

Dæmi: 048 \$akn

5. Skráning myndefnis – lágmarkskóðun

FMT=VM

Leader

Sæti 06 – Type of record
g = projected medium

Svið 007 – Kóðasvið fyrir ytra form efnis (R)
Endurtekið fyrir mismunandi ytra efnisform

Sæti 00 - Category of material
v = videorecording (alltaf)

Sæti 01 – Specific material designation
f = myndband
d = mynddiskur (DVD)

Sæti 03 - Color
c = í lit
b = svarthvít

Svið 008 – Kóðasvið (NR)

Sæti 22 – Notendahópur (Target audience)
e = fullorðinsefni
b = barnaeefni

Skýringar: e = fullorðinsefni er einnig notað um efni ætlað
bæði börnum og fullorðnum og því jafnframt gefið efnisorðið
(650 #4) fjölskyldukvikmyndir

Sæti 33 – Type of visual material
v = videorecording

Sæti 34 – Technique
l = lifandi mynd (live action)
a = teiknimynd (animation)
c = blandað

Samþykkt í skráningarráði 13. júní 2006